

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır. 27/08/2024

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Tarım, Orman ve Köyşleri
Tarih: 2-10-2024	Esas No: 2/2468

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİGİ
0 1 Ekim 2024
Numara:

T B M M GENEL EVPAK
0 1 Ekim 2024
No: 1603543

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

GENEL GEREKÇE

Narenciye üretimi, Türkiye'nin tarımsal üretiminde iç piyasa ve ihracat açısından önemli bir yer işgal etmektedir. Bir narenciye bahçesinin meyve verebilir hale gelmesi, minimum 5-6 yıllık bir emek ve yatırım gerektirmektedir. Geçen yıl, limon ve portakal başta olmak üzere narenciye ürünlerindeki düşük fiyatlar nedeniyle birçok üretici, iş makineleri ile ağaçlarını kökten sökmek zorunda kalmıştır. Tarımda plansızlığın hüküm sürdüğü bugünlerde, üreticilerin fiyatlar nedeniyle üretime ara vermesinin sonuçları şüphesiz önümüzdeki dönemde ağır olarak hissedilecektir.

Birçok ürün gibi, narenciye üreticileri de maliyetler, piyasa dalgalanmaları ve fiyat istikrarsızlıkları nedeniyle ciddi ekonomik zorluklarla karşılaşmaktadır. Özellikle, ürün fazlası veya talep yetersizliği gibi durumlarda, narenciye üreticileri hak ettikleri kazancı elde edememekte ve üretimlerini sürdürebilmek için yeterli gelir sağlayamamaktadır. Bu durum, sadece üreticileri değil, aynı zamanda ülke ekonomisini ve gıda güvenliğini de olumsuz etkilemektedir.

Bu bağlamda, Türkiye'deki diğer tarımsal ürünlerde olduğu gibi, narenciye üreticilerinin de ekonomik güvenliğini sağlamak ve fiyat istikrarını korumak amacıyla, bir kamu kuruluşunun narenciye taban fiyatını belirlemesi ve alım garantisi vermesi gerekmektedir. Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) gibi kuruluşlar, fındık ve hububat gibi stratejik tarımsal ürünlerde taban fiyat belirleyerek ve alım garantisi sağlayarak üreticilere güvence sunmaktadır. Benzer şekilde, Çaykur çayda, Çukobirlik pamukta ve Pankobirlik şekerde taban fiyat ve alım garantisi sağlayarak üreticilerin ekonomik sürdürülebilirliğini temin etmektedir.

Narenciye üreticileri için de benzer bir mekanizmanın devreye sokulması, tarım sektörünün bu önemli alanında üreticilerin korunmasına ve desteklenmesine katkı sağlayacaktır. Böyle bir düzenleme, narenciye üreticilerinin gelir güvencesini artıracak, üretim sürecinde yaşanan belirsizlikleri minimize edecek ve ülkemizin tarımsal ihracat potansiyelini güçlendirecektir. Ayrıca, narenciye fiyatlarının istikrarlı bir şekilde belirlenmesi, tüketici fiyatlarının da dengeli bir şekilde seyretmesine katkı sunacaktır.

Bu kanun teklifi ile Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede yapılacak değişiklik, Toprak Mahsulleri Ofisi'ne narenciye ürünlerinde taban fiyat belirleme ve alım garantisi verme yetkisi tanıyarak, narenciye sektöründe üretici ve tüketici dengesini sağlamayı amaçlamaktadır. Düzenleme, narenciye üreticilerini piyasa dalgalanmalarına karşı koruyacak, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini sağlayacak ve ülke ekonomisine katkıda bulunacaktır. Bu değişiklik, aynı zamanda narenciye sektörünün dünya pazarındaki rekabet gücünü artıracak ve Türkiye'nin tarımsal ihracatında önemli bir yer tutan bu ürünün değerini koruyacaktır. Belirtmek gerekir ki taban fiyat belirleme ve alım garantisinin piyasada yaratacağı dengelenme hali, devletin alacağı yükten çok daha fazlasını Türk çiftçisine kazandıracaktır. Bu dengelenmede, belki de alım yapmaya gerek kalmayacaktır. Narenciye ürünlerinin sadece taze olarak tüketilmemesi, meyve suyu ve kurutmalık ürün olarak da iç ve dış piyasaya sunulabilir olması, yapılacak alımların alıcı kurum açısından da maliyet getirmekten çok, bir kazanca dönüşme potansiyelini göstermektedir.

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 3- (1) Bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli A-İKTİSADİ DEVLET TEŞEKÜLLERİ (İDT)tablosunda yer alan Toprak Mahsulleri Ofisi A.Ş. ihtiyaç halinde narenciye taban fiyatını belirlemek ve tüketiciye alım garantisi vermek ile yetkili ve görevlidir.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Tarım ve Orman Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.